

testvérlapjaink Nyár

Nyári jegyzetlapok Építőmunkán az NDK-ban

Üli történetek

EJJELE LOGIKA

Nemsokkal éjjel után a Metropol expresszen, valahol Csehszlovákiában:
- Péterkém merre van a WC?
- Menj egyenesen, majd a kocsi végén jobbra.
- Megörültél?! - hisz akkor kimegyek a vonatból!

DIÉTA

- Gyerekek kicsoda jó nő!
- Hol?
- Ott a kátraktban - a próbababa.

HONVÁGY

Társaságunk egyik tagja nemcsak vizen, de buszon is „tengeri-beteg” lesz. Ha semmi képpen sem tudja elkerülni a buszutatást, így rimánkodott.
- Csak Ikarusz jöjjön!
- ???
- Hogy legalább „hazai pályán” lássam viszont a reggelt.

HOGY MIK VANNAK?!

Greifswaldi sétánk alkalmával egy számunkra - szegediek voltunk valamennyien - meglepő feliratra tévedt látnivalókat kutató tekintetünk:
„Clubhaus der Universität”
Hihetetlen, hát ilyen is létezik?!

A NYELVTUDÁS NEM HÁTRÁNY

Hazautazásunk előtti napokban többször ettünk egyszerű, tápláló és koncentrált ételeket - például zsíros kenyert. No de az emberi teljesítőképességnek is van határa. Elhatároztuk, hogy „vacsorapertuóruunkat” kibővítsük lekvárral. Aznap bevásárló, de csak magyarul beszélő barátunk rövid idő múlva vissza is tért egy félliteres üveggel. Meg se nézve a címkét feltéptük a fedelét... Valaki megszólalt:
- Gyerekek, mióta van a lekvárban rizs?
- Hm.
... Szóval véreshurka volt - üvegben! Es ráadásul magyar gyomor számára teljesen „idegen”. Barátunk megígérte, hogy soha többé nem vásárol Németországban lekvárt. - Legalább is nekünk nem!

Mészáros Rezső

TISZATÁJ

Megyénk húsz éves múltja visszatérintő irodalmi folyóiratát a „Tiszatáj” című irodalmi és kulturális folyóirat. A lap különösen az utóbbi két esztendőben gyakran közölt valamilyen értelemben egyetemünk és a főiskola munkájával, életével foglalkozó írásokat, tanulmányokat. Rendszeresen jelennek meg a folyóirat hasábjain egyetemi és főiskolai oktatók tollából írók, cikkek, kritikák. A Tiszatáj missziószerepét kutatja fel és közli tehetséges fiatalok verseit, elbeszéléseit. Tudományegyetemünk hallgatói közül is számosan a Tiszatájban adták az irodalmi közlemény nyilvántartásába elé tehető, megjelenésre érett alkotásaikat. Rigó Béla, Kelemen János, Veres Miklós, Bálint Gyula írásai, verseivel sokszor találkozott a lap hasábjain. A Tiszatáj a jövőben még közelebb szeretne kerülni egyetemi, főiskolai olvasóinak életéhez problémáikhoz. Erdemes tehát legközelebbi pátriánk színvonalas kiadványát rendszeresen olvasni - s elfizetni is: az előfizetés díja csak 15 forint.

„A MI EGYETEMÜNK”, MISKOLC

Most, tanévnyitáskor nagyon időszerűek a vezetőség választó KISZ-gyűlések. A tagság bizalmát élvező alapszervezeti vezetők lelkesedéssel kezdik meg munkájukat. Gyakran - sajnos - ez a lelkesedés néhány hónap alatt lelehet; Egyrészt a vezetők hibái, másrészt a tagok érdektelensége, passzivitása miatt. Döntő fontosságú tehát a vezetők és a tagok közötti összhang.

Ennek megvalósítására olvashatunk eredményesen alkalmazható javaslatot a lap „A titkár és az alapszervezet” című cikkében. A megkezdett alapszervi KISZ-titkár kifejezi a hatékony KISZ-munka legfontosabb alappilléreit:

„... Szerencsésen alakult a vezetőség összetétele, minden tankörből igyekeztünk legalább egy embert beszerezni... Nálunk nemcsak a vezetői dolgoznak... Szinte baráti kapcsolatba kerültünk fiatalabb gyakorlatvezetőinkkel, összejövünk, beszélgetünk... A jól dolgozó tagokat megjutalmazzuk, ezzel is elismerve munkájukat... Nem hanyagoljuk el egyénileg sem a tagokat... A tagság mozgósítása szerintem az úgynevezett „kulcsemberek” megnyerésén múlik. Minden tankörben, szobában

van egy-egy hallgató, aki után mennek a többiek. Ezeket kell beszerezni. Nálunk - Szegeden - is van még bőven javítani való a KISZ-munkában. Nem ártana elgondolkozni a miskolci példán és megtalálni a nálunk is alkalmazható módszereket, melyekkel még jobba, színesebbé tehetnénk a KISZ-életet.

„EGYETEMI LAPOK”, BUDAPEST

Szeptember 22-én ünnepelte az Eötvös József Kollégium megalapításának 70. évfordulóját. Délelőtt a kollégisták megkoszorúzták Eötvös József és Bartonick Gézának, a kollégium első igazgatójának a sírját. Az esti ünnepélyen a volt Eötvös-kollégisták, egy-egy nemzedék képviselői (dr. Bárczi Géza professzor, dr. Bogsch László egyetemi tanár, dr. Köpeczi Béla, az MSZMP Központi Bizottsága Kulturális Osztályának vezetője, Fábián Gyula, a Kortárs munkatársa és Pusztai Ferenc nevelőtanár) emlékeztek meg a régi kollégium életéről, saját diákkori élményeiről.

A példamutató életpályák, a hajdani eredményes helytállások felidézése ösztönöznek a ma ifjúságára is, ha olyan színvonalon és olyan hittel emlékeznek meg róluk,

mint azt a feledhetetlen ünnepegy felszólalói tették. Ezúton köszönjük mi is a jubiláló Eötvös Kollégiumot. Kívánjuk, hogy mind a budapesti, mind a szegedi „utódok” legyenek méltóak a kollégium nevéhez és érjenek el olyan eredményeket, mint nagy elődeink.

„EGYETEMI ÉLET”, DEBRECEN

„Nyílik a klub!” címmel rövid tudósítást közöl a lap az október 2-től ismét üzemelő egyetemi klub ez évi programjáról. Talán nem lesz érdektelen, ha kiragadunk néhány pontot a tervből - csupán mutatóban.

A megnyitón fellépnek a Csokonai színház fiatal művészei.

Hetente négyszer - két hétköznap, szombaton és vasárnap - tánc.

Irodalmi színpad műsorai. Beindul a magnó- és bridge-klub.

Film és színházi ankétok... Nem kívánunk hosszabb kommentárt fűzni a hírhez. Távol áll tőlünk, hogy túlértékeljük a debreceniek „kluberedményeit”. De - ügygondoljuk - az oktatók nagy többségének véleménye is találkozik a hallgatók óhajával - ideje lenne már végre valami megoldást találni „klubügyben” is.

(m. r.)

Százötven éve született Markusovszky Lajos

„Valamint a nemzet, melynek története van, örömmel andalodik el múltján, s magának abból hazaszeretetet és tetterőt merít; úgy a magyar orvos is büszkébb önértéssel tekintend jelene és jövőjére, ha a történelem tükrében látja, hogy az üttörő elődök hosszú sora vonul el előtte, s hogy a hazai orvosi irodalmat koránt sem kezdni, hanem az elődök nyomdokain folytatni kell.”

MARKUSOVSZKY LAJOS, a múlt század kiváló orvos-egyházis 150 éve született. Ifjú korában az orvosi tudomány mellett jogi tanulmányokkal és filozófiával foglalkozott, Kantot éppen úgy ismerte, mint Rokitsanskyt, a világtörténelemben éppolyan jártas volt, mint az irodalomban. Jeles vívó, lovagló és táncos volt. Nyugodt szívveréssel ült ki egykor Európa egyik legmagasabb tornyának, a stassurginak felső korlátjára és lengette lábait a mélység felé.

1844-ben kapta meg tanulmányainak eredményeképpen a diplomát a pesti egyetemen, majd Bécsbe sietett az új tudományok mestereihez. A híres Wattmann tanár mellett látjuk, mint ösztöndíjas műtőnövéndéket. 1847-ben ismét Budapestre jött Balassa mellé, tanárségdi minőségében. Az egyetemen és annak orvosi karán 1848 szintén meghozta a maga üdvös változásait. Az oktatás szelleme addig a ratio educationis volt, miszerint az államnak nem tudósokra, hanem elsősorban erkölcsös polgárookra van szüksége. A tanítás nyelve német volt. A reform mindezt felrúgta, s új oktatási formát dolgoztak ki Markusovszky ezidő alatt mint Görgei személyes orvosa, vett részt a szabadságharcban. A fegyverletétel után visszament Pestre, ahol szomorú állapotokat talált. Balassát elfogták és börtönre ítélték, tanári székétől megfosztották. Őt magát segédi állásából tették ki, szolgálati lakásából még bútorait is kidobták, csak annyit engedtek meg neki, hogy a klinikai leltárt átadhassa. Markusovszky később sem juthatott vissza az egyetemre sem úgy mint tanárségdi, sem mint docens, mert kérvényét protestáns volta miatt visszautasították.

AZ ELSŐ ORVOSI folyóirat az „Orvosi Tár” volt. A cikkek többnyire csak ismeretelő munkák voltak külföldi dolgozatok alapján, vagy egyszerű tudósítások természetrajzi dolgokról nagy érdekesebb lefolyású köresetekről. Ez az egyetlen orvosi folyóirat még 1849-ben felbeszakadt. Egy kis baráti körben, melynek tagjaihoz Lumniczer, Semmelweis, Korányi, Balogh, Jendrassik tartozott, fogamzott meg egy magyar orvosi lap kiadásának eszméje s indult meg 1857-ben az „Orvosi Hetilap”. A lap szerkesztését Markusovszky vállalta el. Lemondott tehát eszményképéről, hogy tanár legyen, orvosi publicistává lett, hogy másokat buzdítson azon eszmék érdekében, melyeket elérnie nem volt módjában. Így idéz egy német szólást: „Ha nem tudsz

magad lámpa lenni, úgy legalább a lámpa hordozójaként tedd magad hasznossá.” Örök értékűek írásai, melyek a lapban megjelentek, s mely munkásságot a tudomány érdekében kifejtett. Caknem 33 évig folytatta, ma alig felbecsülhető áldozatos munkáját.

Létrehozta a Magyar Orvosi Könyvtudományi Társaságot. Magyarországon ezidőtájt még alig, vagy egyáltalán nem volt számbavehető orvosi könyvtudomány. A társaság működéséig egész könyvtartást a magyar irodalomnak a legnevesebb külföldi és hazai írók műveiből. E példát később az Akadémia is követte.

Megszervezte a **Közegészségügyi Tanácsokat**, a budapesti és kolozsvári egyetemen. Ezzel Magyarország megelőzte minden más egyetemet. Megindította az „Egészség” c. folyóiratot. Az 1885-i Országos Közegészségügyi kongresszus elnökül Markusovszkyt választották ki, azt egy széleskörű elnöki beszéddel nyitotta meg, kifejtve azt, hogy a közegészség ügye egyaránt érdekli az államot és a társadalmat és a városok, községek, az egyén egészségéért csak ezeknek együttes közreműködése által tartható jó állapotban.

1867-ben nevezték ki a Közoktatásügyi Minisztériumba, mint az orvosi ügyek előadója. Ennek köszönhető, hogy a budapesti egyetem többet haladt tudományos felszerelés, kellő intézetekkel való ellátás dolgában, mint egész eddigi fennállása óta, nem is említve azt, hogy ezidő alatt keletkezett a kolozsvári egyetem is, melyen később kémia, karbonban, törvényszéki orvostan, élettan és hygiene tanszékét létesített. Behatóan foglalkozott a fővárosi építkezésekkel, állandó figyelmének és számos cikkének tárgyát képezte Szeged rekonstrukciója. Bizottság utazott vezetésével Pozsonyba, Szegedre, Kassára, hogy egy harmadik egyetem számára a legalkalmasabb helyet keresse.

TERVEI KÖZÖTT szerepelt egy internátus felállítására, hol a szegényszarmazású diákok lakást, élelmet díj nélkül kapnak. **Jutalomdíj** kiosztás oly tanárok között, kik valamely szakban kiváló alkottak. Híres külföldi tudósok időszakeként való meghívása, hogy azok kutatásaik eredményét itt előadják. Mindez azonban 1893-ban bekövetkezett halála miatt megdőlt. Utolsó perceiben is szokott nyugodtsággal kérdezősködött az egyetem és a közegészségügyi társulat ügyeiről.

Kedvenc alkotását - amelynek szárnyain emelkedett fel ő maga is -, az Orvosi Hetilapot, jövőjében biztosítva adhatta át utódjai kezébe. Az orvosi egyetemeken az ő aegise alatt létrejött intézkedések folytán a tanárok, tanítványok sorát látta, s bizonyosra vehette, hogy az az eszme, amelynek szolgálatára a publicisztikai tollat annakidején kezébe vette, az orvostudomány itthoni művelésének eszméje, többé már nem a jövő álma, hanem beteljesült és biztos jövőjű fejlődést ígérő valóság.

Gaál Csaba
IV. éves orvos

A múlt tanévben lapunk hasábjain hosszabb vita folyt a nyári társadalmi munkáról, az építőtáborok problémáiról. E vitában is felvetődött - s egy két korábbi példa is volt már rá - a külföldi táborokban, illetve munkahelyeken végzendő közös munka lehetősége. A hallgatók igényt tartottak erre, s a József Attila Tudományegyetem KISZ Bizottságának már meglévő kapcsolatai biztosították a lehetőséget. A külföldi kapcsolatok felelősei, aktivistái és sok csoportvezető jó szervező munkáját dicséri az a tény, hogy végül is sikerült a jelentkezők nagy részének megváltani a Halleig, Rostockig vagy éppen Demminig szóló menetjegyeket.

Kétszázötven szegedi egyetemista

Utazott az egyetem - mondhatjuk kis túlzással. Mintegy két és félszázan dolgoztak, tanultak és pihentek a Német Demokratikus Köztársaságban. Ezen a nyáron az NDK északi nagyvárosaiban mindenütt lehetett magyarokkal: szegedi egyetemistákkal találkozni. A stralsundi pályaudvar például szombat reggelenként és vasárnap esténként előre soha meg nem beszélt, de rendszeres találkozó biztosított az érkező, illetve hazafele tartó „pasewalki”, „demmini” és „wesenbergi” hallgatókhoz.

Sokat beszélünk már ezekről az utakról. Előttük is, most később is. Volt aggály is elég, s negatív tapasztalatok is vannak. Egy azonban biztos: KISZ Bizottságunk e nagy nyári vállalkozása jó kezdeményezés volt, alapjában véve sikerült, hasznos időtöltésnek bizonyult a hallgatók számára.

E sorok írója kilenc jogászkollégájával együtt Pasewalkban töltött 5 hetet. A csoport a lengyel határ mellett egy Lötnitz nevű faluban, a VE Bau und Montage Kombinat egyik építkezésén dolgozott. A munka hasonló volt ahhoz, amit itthoni építőipari táborainkban kell végezni a jelentkező hallgatóknak. Általában nagyobb megterhelést nem jelentett senki számára. Csoportunk csak formálisan alkotott külön szervezeti egységet, hiszen mindig a német munkásokkal - fiatalabbakkal és idősebbekkel - együtt dolgoztunk, ahol éppen szükség volt munkánkra. E közös munka igazi munkatársi viszonyt alakított ki közöttünk. Közelebb kerültünk életükhöz, bepillantást nyerhettünk gondolkodásukba. Olykor-olykor vitakoztunk is. Ez persze nem ment egykönnyen, kezdetben nehezebb volt a nyelv is, s a német munkások is furcsállták ezt az egész helyzetet. - Megjelenik köztük, egy erdőszéli munkahelyen 10 magyar egyetemista kék munkaruhában, gumicsizmában lapátokkal, s kijelentik, hogy egy hónapig ott fognak dolgozni. Hogyan, miért? (Kötelező ez nektek? - tették fel később is a kérdést.) Úgy látszik szokatlan dolog volt, hogy leendő értelmiségiek egy ilyen, viszonylag hosszabb ideig tartó munkát önként vállaltak. Pedig az NDK-ban is vannak, főként mezőgazdasági jellegű egyetemi munkaakciók. Keveset tudtak rólunk, magyarokról. Magától értődik, hogy szívesen beszélünk hazánkról, népünkről, múltunkról és jelenünkről.

Utazás: látvány, élmények, tapasztalat

Visszatérve a munkára, egy lényegében kész objektumon végeztük az utolsó „simításokat”. Erthetően nem volt nagy „hajítás”. (Néha azért meg kellett fogni a szerszám nyelét.) A csoport egésze dicséretet ugyan nem kapott mint a Wesenbergi jogászok, de lényegesebb kifogás nem merült fel munkánkkal szemben.

Azt persze nem lehetne mondani, hogy „vendégmunkások” voltunk a szegedi egyetemisták. Nem csak, - s nem is elsősorban - a viszonylag jó kereset vonzotta őket e messzi északi tájra. Nem is csupán a nyelvgyakorlás. Utazni, látni, tapasztalni akartak. S erre meg is volt a lehetőség. Hétvégén rendszerint valamely tengerparti városba mentek kirándulni. A német tengerpart nyaralóvidék, még ilyen esős nyáron is az. Szombatonként seholsem könnyű szállást kapni, érthető tehát, hogy ez volt legnagyobb gondunk. Rostockban például egy egész délután a szálláskereséssel tel el. Nem lehet egyhamar elfelejteni. Hatan állunk a Rostock - Südstadt-i egyetemi kollégiumok egyikének portáján előtt. Szállást kérünk egyetlen éjszakára. (Erkeztünk-tek természetesen előre bejelentettük. (A válasz sajnos nincs, minden hely foglalt. Vita, egyezkedés. - Szoba az nincs. S egyáltalán honnan veszik maguknak a bátorságot a magyar egyetemisták, hogy csak úgy „cél nélkül” bolyongjanak a Keleti tenger partján.

Legyen még gördülékenyebb a szervezés

Amint még most is kissé haragvóan leírtunk, nem volt egyedi eset. Megérkezésünkkor (vasárnap délután volt) ugyanígy utasítottak el egy berlini egyetemi diáktaltonban. Komoly nehézség volt ez, különösen a felelős vezetőknek. A jövőben szervezetebe keretek között előre gondoskodni kell a hétvégi szállásokról is. Ha időben kérjük, bizonyára segítenek majd a BMK Nord vezetői is, akik jövőre legalább ennyi szegedi hallgatóra számítanak.

Az évi tapasztalatok még alapos értékelésre várnak. Vannak tanulságok szépszámmal. Jövőre gördülékenyebbek kell lenni a szervezésnek, s szervezetiileg, nyelviileg jobban elő kell készíteni e hasznos utakat. Nem kis munkát igényel ez majd, s nagyon is felelősségteljes feladat, hiszen nem egy-két csoportról, hanem remélhetőleg ismét százak utaztatásáról lesz szó.

R. J.

Negyvenhat külföldi ösztöndíjas hallgató tanul az új tanévben a Szegedi Orvostudományi Egyetemen

A magyar orvosképzés növekvő nemzetközi tekintélyét mutatja többek között az a tény is, hogy évről évre növekszik az orvosegyetemeken UNESCO-alapítványokkal és egyéb ösztöndíjakkal tanuló külföldi hallgatók száma.

Különösen a gyarmati és félgyarmati függésből felszabadult országok fiataljai temünek külföldi hallgatóknak tanulnak sokan hazánkban. A múlt tanévben a Szegedi Orvostudományi Egyetem 37 külföldi hallgatóval, 21 afrikai orlyét mutatja többek között az a tény is, hogy évről évre növekszik az orvosegyetemeken UNESCO-alapítványokkal és egyéb ösztöndíjakkal tanuló külföldi hallgatók száma. Így összesen 46 külföldi fiatal tanul ebben az évben a magyar orvosképzés szegedi egyetemén.